

Aan de leden van de gemeenteraad

Raadsinformatiebrief 117

Helmond, 1 juli 2025

Zaaknummer: 52573837

Onderwerp: Update netcongestie juni 2025

Geachte leden van de gemeenteraad,

In deze raadsinformatiebrief geven wij u een update over de krapte op het elektriciteitsnet, de gevolgen daarvan voor Helmond en de maatregelen die worden genomen. U ontving hierover al eerder raadsinformatiebrieven (zie hiervoor het overzicht in Notubox). In deze update staan de ontwikkelingen sinds de vorige RIB van november 2024. Ook geven wij een korte doorkijk naar de toekomst.

In onze regio krijgen nieuwe grootverbruikers geen stroom en nieuwe kleinverbruikers wel

Door de krapte op het elektriciteitsnet geeft netbeheerder Enexis sinds juni 2022 geen transportvermogen meer af aan nieuwe grootverbruikers. Dit betekent dat ze geen stroom krijgen en ook geen stroom kunnen terugleveren. Grootverbruikers zijn partijen met een stroomaansluiting van meer dan 3x80 ampère, zoals scholen en de meeste bedrijven. Zij komen op een wachtlijst. In andere regio's, met name in de provincies Flevoland, Gelderland en Utrecht, kunnen de netbeheerders ook kleinverbruikers niet meer altijd aansluiten. Maar dat speelt in Helmond gelukkig niet. Alle nieuwe kleinverbruikers uit onze regio krijgen nog steeds een aansluiting.

Netcongestie is nog steeds geen belemmering voor woningbouw in de regio Helmond-Eindhoven

Voor woningbouw is er sinds november 2024 niets veranderd: alle woongebouwen krijgen nog steeds een stroomaansluiting. Ook woongebouwen die een grootverbruikersaansluiting nodig hebben, zoals een flat met een lift. Dit verandert pas als er congestie ontstaat op het laagspanningsnet (=het stroomnet in de wijk). Of en wanneer dat gebeurt in Helmond, is moeilijk te voorspellen. Sinds de vorige update van november 2024 zijn hier geen signalen over gekomen.

Woningbouw in de regio Den Bosch moet wél langer wachten op een aansluiting

In april 2025 werd bekend dat de werkvestiging van Enexis in Den Bosch een aantal woningbouwprojecten niet op tijd kan aansluiten. Diverse kranten berichtten hierover. De oorzaak ligt bij de vestiging Den Bosch, waar men onder andere kampt met een tekort aan gespecialiseerd personeel. Hierdoor verschuiven +/- 100 woningprojecten in gemeenten die onder de Enexis-regio Den Bosch vallen naar achter in de planning voor een aansluiting. Zij zijn niet in 2025 maar in 2026 aan de beurt. Helmond valt onder de vestiging Eindhoven van Enexis en daar speelt dit probleem op dit moment niet. Woningbouwprojecten in onze regio moeten wel rekening houden met een wachttijd van 6 maanden tot een jaar tussen aanvraag en realisatie. Dus het advies van Enexis is om op tijd de aanvraag in te dienen.

Tegenvaller: door autonome groei stroomverbruik staat wachtlijst grootverbruikers stil

Netbeheerders Tennet en Enexis werken hard aan de verzwaring van het stroomnet. De komende jaren komt er daardoor in stappen netruimte bij. In de raadsinformatiebrief van november 2024 schreven wij nog dat na elke stap een deel van de grootverbruikers op de wachtlijst kon worden geholpen. Inmiddels is duidelijk dat dit niet meer klopt. Alle uitbreidingen die de komende jaren worden gedaan, zijn nodig om de autonome groei van het elektriciteitsverbruik op te vangen.

De autonome groei is de normale stijging van de vraag naar elektriciteit. Die stijging zit vooral bij bestaande aansluitingen. Bijvoorbeeld een woning waar een warmtepomp komt of een bedrijf dat elektrische bedrijfs-wagens koopt. Zij gaan daardoor meer stroom gebruiken. Ook de nieuwbouw van woningen valt onder de autonome groei van het stroomverbruik. De autonome groei in de Brainportregio blijkt harder te gaan dan in andere regio's. Alle uitbreidingen van het elektriciteitsnet die de komende jaren worden gedaan, zijn daarom nodig om de autonome groei van het stroomverbruik op te vangen. Hierdoor blijft er geen ruimte over om grootverbruikers op de wachtlijst een aansluiting te geven.

Inschatting wachttijd grootverbruikers Helmond: zoals het er nu uitziet tot 2035

De netbeheerders doen geen concrete uitspraken over de wachttijd voor grootverbruikers. Want dat inzicht hebben ze nog niet. Daarom hebben wij zelf, op basis van de informatie die op dit moment bekend is, een inschatting gemaakt van de wachttijd voor grootverbruikers uit Helmond die stroom willen afnemen. Zoals het er nu uitziet is die wachttijd minimaal tot 2035.

De redenering achter het jaartal 2035 is als volgt. Voor de hele Brainport-regio geldt dat de oplevering van een groot nieuw Tennet-station in Wijchen essentieel is om meer stroom aangeleverd te krijgen. De oplevering van station Wijchen is gepland voor 2033. Voor de Peelregio geldt dat er ook een nieuw onderstation nodig is dat het hoogspanningsnet van Tennet verbindt met het regionale net van Enexis. Dit nieuwe onderstation heeft de werktitel "Peel Zuid West" gekregen. Het staat bij Enexis in de planning voor realisatie in 2035. Daarom schatten wij in dat er pas na de oplevering van Peel Zuid West in 2035 weer ruimte komt voor het uitgeven van nieuwe grootverbruikersaansluitingen in Helmond. De ruimte die in de tussentijd vrijkomt is waarschijnlijk nodig om de autonome groei van het elektriciteitsverbruik op te vangen.

MIRT-energieonderzoek zal meer inzicht geven

Er wordt op dit moment regionaal (MRE) gewerkt aan de actualisatie van het MIRT onderzoek uit 2020 (MIRT: Meerjaren-programma Infrastructuur, Ruimte en Transport). Het resultaat van de MIRT is een geactualiseerd ontwikkelpad voor groei van de regio. Voor het eerst is het thema energie ook meegenomen in deze studie. Het MIRT-energieonderzoek is op het moment van het opstellen van deze raadsinformatie-brief in de afrondende fase. Duidelijk is dat de verzwarende van de energie-infrastructuur het geplande groeitempo van de Brainport Regio niet kan bijbenen. De voorlopige conclusie is ook dat er meer netverzwaring nodig is, dan er tot nu toe is gepland door de netbeheerders. U wordt hier als gemeenteraad nader over geïnformeerd, als het MIRT-onderzoek volledig is afgerond. De vervolgstappen rond MIRT zijn: op 3 juli worden de uitkomsten van het onderzoek tijdens de Omgevingsdag opiniërend besproken met de regionale bestuurders. Na de zomer komt er een bijeenkomst met gemeenteraadsleden. Uiteindelijke besluitvorming vindt plaats in het regionale bestuurlijke overleg (het BO MIRT) in November 2025.

Kader maatschappelijk prioriteren zorgt niet voor snellere stroomaansluiting

In de vorige raadsinformatiebrief van november 2024 werd het kader voor het maatschappelijk prioriteren van nieuwe aansluitingen al genoemd. Sinds 1 oktober 2024 kunnen grootverbruikers met een groot maatschappelijk belang prioriteit aanvragen. Daardoor komen ze hoger op de wachtlijst van Enexis. In Helmond is bijvoorbeeld prioriteit aangevraagd en toegekend aan basisscholen (MFC Rijpelberg) en de proceswaterfabriek, waarmee veel drinkwater kan worden bespaard. Maar omdat er de komende jaren geen beweging wordt verwacht in de wachtlijst, is het kader maatschappelijk prioriteren niet de oplossing waar we op hoopten voor deze projecten. Want een aanvrager met prioriteit krijgt voorrang, maar moet even goed wachten tot er weer ruimte is. Daarom gaan we ook andere oplossingen onderzoeken, zoals netbewust bouwen en energie delen.

In 2026 nieuw kader voor maatschappelijk prioriteren, maar wachttijd blijft

In maart van dit jaar heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven het prioriteringskader, dat net een paar maanden van kracht was, vernietigd¹. Er was beroep aangetekend door partijen die vinden dat hun werkzaamheden óók van groot maatschappelijk belang zijn en daarom ook prioriteit moeten krijgen.

---

¹ [Prioriteringskader van ACM voor transportverzoeken elektriciteit houdt geen stand](#)

Bijvoorbeeld telecom, openbaar vervoer, huisartsenzorg en afvalbeheer. Ondanks de vernietiging blijft het kader voorlopig van kracht tot 1 januari 2026. In de tussentijd moet de Autoriteit Consument & Markt (ACM) een nieuw kader opstellen. Eind juni wordt het concept van het nieuwe kader verwacht. De verwachting is dat er weinig verandert voor partijen die nu al prioriteit hebben, maar dat er meer partijen bijkomen die recht hebben op prioriteit. Maar zoals hiervoor al aangegeven: ook partijen met voorrang moeten waarschijnlijk nog jarenlang wachten op een aansluiting met transportvermogen.

VNG wil voor warmtenetten de status 'congestieverzachter', zodat aanleg daarvan doorgaat

De enige partijen die nu niet hoeven te wachten op een grootverbruikersaansluiting zijn zogenaamde 'congestieverzachters'. Een congestieverzachter helpt de congestie op het elektriciteitsnet te verminderen, waardoor er direct meer ruimte ontstaat voor andere klanten. Zo'n partij past zijn verbruik of teruglevering van stroom zo aan dat het elektriciteitsnet op piekuren minder wordt belast. Bijvoorbeeld een grote batterijpark.

Een warmtenet voldoet niet aan bovenstaande omschrijving van congestieverzachter. Want het aansluiten van een warmtenet kost netruimte en levert niet direct ruimte op voor andere partijen. Maar op de lange termijn leidt een collectief warmtenet wél tot minder congestie, want het voorkomt dat woningen allemaal individueel gaan elektrificeren en daardoor in totaal meer stroom gaan vragen. Daarom pleit de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) er bij de ACM voor om collectieve warmtenetten in het nieuwe prioriteringskader ook te beoordelen als congestie-verzachter. Het is afwachten hoe de ACM reageert op het pleidooi van de VNG. Zoals hiervoor al werd aangegeven: eind juni wordt het concept van het nieuwe kader verwacht. Daarna volgt een periode van inspraak. Het nieuwe kader moet op 1-1-2026 ingaan.

Pilot in Utrecht: groepscontract voor een nieuwbouwwijk

Het probleem dat grootverbruikers nog jaren moeten wachten op een aansluiting speelt niet alleen in onze regio. Daarom wordt landelijk nagedacht over oplossingen. In de nieuwe Utrechtse stadswijk Merwede loopt een interessante pilot. Dit is de eerste wijk in Europa die wordt gebouwd op basis van een nieuw type stroomcontract: één groepscontract voor de hele wijk². Door het stroomverbruik van woningen te verlagen, onder andere met een collectief warmtesysteem, blijft er ruimte over binnen het groepscontract om ook voorzieningen in de wijk aan te sluiten, zoals een school en een supermarkt. Zo'n stroomcontract is nu nog een pilot, maar als dit in de toekomst breder wordt uitgerold biedt dit ook kansen voor Helmond. Daarom volgen wij deze ontwikkeling met belangstelling.

Dreigende overbelasting van Enexis-stations op zonnige dagen

Tot nu toe ging het in deze raadsinformatiebrief over 'afnamecongestie'. Dat betekent dat het net minder stroom kan leveren dan de afnemers vragen. Het omgekeerde komt ook voor. Bij 'invoedingscongestie' wordt er meer stroom teruggeleverd, dan het net kan verwerken. Eind maart werd duidelijk dat invoedingscongestie een serieuze zorg aan het worden is³. Op dagen met veel opwek van zonnestroom en weinig stroomverbruik – zoals in het weekend als veel bedrijven dicht zijn - dreigt steeds vaker overbelasting van het net. In het uiterste geval kan het zelfs nodig zijn een deel van een Enexis-station preventief af te schakelen om grote schade en daarmee langdurige uitval van het stroomnet te voorkomen. Uiteraard wordt er alles aan gedaan om dit te voorkomen. Zo zet Enexis bijvoorbeeld koelapparaten in om oververhitting te voorkomen.

Op een deel van station Helmond-Zuid dreigt overbelasting op zonnige dagen

Enexis heeft uitgezocht bij welke stations kans bestaat op overbelasting. Helmond Zuid is een van die stations. Daarbij gaat het niet om het hele station, maar om de helft ervan (Blok B) dat een klein deel van Helmond en groot deel van meerdere buurgemeenten van stroom voorziet. Met ingrijpende technische maatregelen, maar ook met hulp van de afnemers, doet Enexis er alles aan om grootschalig afschakelen te voorkomen. Een van de maatregelen is het project Zonnedimmer⁴ dat recent in een buurgemeente gestart is

² [Met nieuw type contract kan Utrechtse nieuwbouwwijk ondanks vol stroomnet toch gebouwd worden | Energietransitie Utrecht](#)

³ Meer informatie over overbelasting stations Enexis in dit persbericht: [Druk op het elektriciteitsnet tijdens zonnige dagen](#)

⁴ [Innovatieprojecten: Zonnedimmer | Enexis Netbeheer](#)

als pilot. Hierbij krijgen huishoudens een vergoeding voor het tijdelijk dimmen van hun zonnepanelen. Als deze pilot een succes is, wordt deze in de toekomst waarschijnlijk breder uitgerold.

Door de ingezette maatregelen en doordat het aantal nieuwe zonnepanelen minder hard groeit sinds de aangekondigde afschaffing van de salderingsregeling⁵, is het risico op Helmond Zuid voor 2025 terug gedrongen. De gemeente Helmond, de buurgemeenten, de provincie en de RES MRE zijn gezamenlijk in gesprek met Enexis over de stand van zaken rond Helmond Zuid en de maatregelen die Enexis neemt om preventieve afschakeling van het station nu en in de toekomst te voorkomen.

Verzwarend Helmond Zuid is de oplossing, Tennet en Enexis komen met gezamenlijke planning

De dreigende overbelasting op Helmond Zuid is helemaal van de baan als het station wordt verzwaard. Tennet en Enexis zijn bezig om hier onderling afspraken over te maken en hun planning op elkaar af te stemmen. Eind juni verwachten wij duidelijkheid over het jaar waarin de uitbreiding van Helmond Zuid wordt afgerond.

Enexis onderzoekt ook kans overbelasting stations in de winter: uitkomst dit najaar

Enexis onderzoekt op dit moment ook of er stations zijn waar in de winter kans bestaat op overbelasting omdat er dan op piekmomenten meer stroom wordt gevraagd dan het station kan leveren. Op sommige plekken in Nederland komt dit al voor. Bijvoorbeeld in de provincie Zeeland waar netbeheerder Stedin met Kerstmis noodstroomaggregaten bijplaatste om de zogenaamde 'gourmetpiek' in het stroomverbruik op te vangen⁶. De Enexis-stations waar de stroomvraag in de winter hoog is, zijn niet persé dezelfde als de stations waar op zonnige dagen een overbelasting dreigt. De uitkomst van het Enexis-onderzoek naar overbelasting in de winter is aangekondigd voor dit najaar.

Standpunt regiogemeenten over mogelijke overbelasting

Eind juni wordt de vraag hoe gemeenten moeten omgaan met de dreigende overbelasting op zonnige dagen -en in de toekomst mogelijk ook op winterse dagen- besproken op het regionale bestuurlijke overleg van de Energie-wethouders (PoHo Energie). De volgende drie uitgangspunten worden daar voorgelegd:

1. Verantwoordelijkheid daar waar die hoort;

Enexis is verantwoordelijk voor de stabiliteit van hun netten. Zij zijn ook verantwoordelijk om de maatregelen te nemen om het netwerk stabiel te houden. Enexis is daarbij deels afhankelijk van haar klanten. Gemeenten kunnen de activiteiten van Enexis communicatief ondersteunen, zonder de verantwoordelijkheid voor het probleem over te nemen.

2. Transparantie

Het risico voor overbelasting op zonnige dagen is voor 2025 binnen de MRE gemitigeerd. Maar maatregelen blijven de komende jaren nodig. Als overheden erkennen we dat de risico's op een stroomstoring zijn toegenomen en dat hiervoor maatregelen nodig zijn. Wij zijn hier transparant over.

3. Handelingsperspectief

De regiogemeenten hebben behoefte aan handelingsperspectief: hoe het toegenomen risico meenemen in ontwikkelingen. Als eerste wil men deze vier thema's nader onderzoeken: zon op dak in de gebouwde omgeving; zon op land; netbewust bouwen en lobby. Als het PoHo energie eind juni instemt met dit punt, wordt dit najaar de eerste uitwerking verwacht.

Weerbaarheid inwoners bij stroomstoring: info op websites Denk Vooruit en Brabant Alert

Op de websites "Denk vooruit"⁷ en "Brabant Alert"⁸ staat de belangrijkste informatie over hoe mensen in Nederland en Brabant zich kunnen voorbereiden op de meest voorkomende risico's en calamiteiten, zoals bijvoorbeeld uitval van stroom. Het doel hiervan is om de weerbaarheid van onze maatschappij en onze

⁵ [Salderingsregeling stopt in 2027 | Energie thuis | Rijksoverheid.nl](#)

⁶ [Gourmetpiek noopte netbeheerder met kerst tot gebruik van noodaggregaten](#)

⁷ [Geen stroom | Denk vooruit](#)

⁸ [De stroom valt uit | Brabant Alert](#)

inwoners te vergroten. Op “Brabant Alert” staat ook actuele informatie en updates over incidenten. Hulpdiensten geven op Brabant Alert ook instructies zodat inwoners weten wat er aan de hand is én wat ze moeten doen. Het scenario stroomuitval heeft bijzondere aandacht van de Veiligheidsregio en daarover is contact tussen Veiligheidsregio en netbeheerders.

Voortgang maatregelen tegen netcongestie

Er zijn kort gezegd drie soorten oplossingen voor een vol stroomnet. En in Helmond werken we tegelijkertijd aan alle drie:

1. Zo snel mogelijk het stroomnet verzwaren
2. Het bestaande stroomnet beter en slimmer gebruiken
3. Overschakelen naar een toekomstbestendig energiesysteem.

Hierna een update over de punten 1 en 3.

Het elektriciteitsnet in en rond Helmond wordt op alle niveaus verzwaard

Om toekomstbestendig te zijn, zal ons elektriciteitsnet minimaal twee keer zo zwaar moeten worden. Op dit moment lopen daarvoor in en rond Helmond al de volgende projecten:

- Project Beter Benutten Maasbracht Eindhoven: Het project is vrijwel afgerond. In dit project is de bestaande hoogspanningsverbinding tussen Maasbracht en Eindhoven uitgebreid. De bestaande geleiders, de lijnen waar de stroom doorheen gaat, zijn vervangen door geleiders met een grotere capaciteit. Bij de aanleg van de wijk Brandevoort is hier al rekening mee gehouden bij de berekening van de magneetveldzone.
- Voorbereiding van de aanleg van een tweede bovengrondse hoogspanningsverbinding van Tennet tussen Maasbracht en Eindhoven. Dit project bevindt zich in de ‘concept-NRD’ fase. De concept-NRD is een document waarin staat welke routes worden onderzocht en hoe. Uiteindelijk werkt men toe naar een ‘voorkeursalternatief’, ofwel een voorstel voor een definitieve route. Het zoekgebied voor de verbinding loopt tot aan de gemeentegrens van Helmond. De routes die in de concept-NRD verder worden onderzocht lopen niet door Helmond en volgen ook niet de gemeentegrens.
- Voorbereiding van de verzwaring van de onderstations Helmond Oost en Helmond Zuid. Deze stations verbinden het hoogspanningsnet van Tennet aan het regionale net van Enexis. Om deze stations te verzwaren moeten beide partijen aan de slag op hun deel van het station. Het afgelopen half jaar werd duidelijk de planning van Tennet en Enexis nog niet op elkaar was afgestemd. De inzet van de gemeente is erop gericht om duidelijkheid te krijgen over één gezamenlijke planning. Vanuit de gemeente zullen we vervolgens alles in het werk stellen om de benodigde procedures zo soepel en vlot mogelijk te doorlopen.
- Er is het afgelopen half jaar, dankzij goed overleg tussen Enexis en de gemeente, een locatie gevonden voor een nieuw transportverdeelstation van Enexis. Dat is de grote versie van een elektriciteitshuisje (formaat grote zeecontainer). De doorlooptijd voor het plaatsen van zo’n station is meestal ongeveer drie jaar. Helmond doet mee aan een regionaal project dat als doel heeft om die doorlooptijd te verkorten tot ongeveer 1 jaar. Door te werken met een breed projectteam van verschillende afdelingen is het gelukt om snel een locatie te vinden. Daarmee is veel tijd bespaard. Op dit moment is Enexis bezig om de stukken voor de ruimtelijke procedure te verzamelen. De komende jaren zal Enexis nog 1 of 2 van dit soort stations gaan plaatsen in Helmond. Dan zullen we dezelfde aanpak volgen.
- Er zullen de komende jaren ook veel wijktrafo’s (kleine elektriciteitshuisjes) bij moeten komen in Helmond. De regionale netbeheerders werken daarvoor met een buurtgerichte aanpak. Enexis begint in de gemeenten waar het bijplaatsen van elektriciteitshuisjes het meest urgent is. Dat is niet in Helmond. Er is nog niet duidelijk wanneer men in Helmond aan de slag gaat. In regioverband maken de gemeenten afspraken met Enexis over het zo soepel mogelijk uitvoeren van de buurtgerichte aanpak. Deze worden vastgelegd in een overeenkomst. Helmond is betrokken bij de voorbereiding hiervan. In oktober 2025 wordt regionaal het besluitvormingstraject gestart.

Energiesysteem van de toekomst: Helmond actief betrokken bij regionaal onderzoek waterstof

Een groep van ruim twintig bedrijven uit de regio, waaronder 6 Helmondse bedrijven, plus de gemeenten waar deze bedrijven gevestigd zijn, onderzoeken onder leiding van Brainport Development de mogelijkheid om een waterstofnetwerk aan te leggen in de Brainportregio. Waterstof wordt door de bedrijven gezien als een mogelijke duurzame energiebron, naast wind- en zonne-energie, vooral voor warmteprocessen in de industrie of als brandstof voor vrachtwagens. Na een eerste haalbaarheidsstudie in 2024, is in het voorjaar van 2025 een quickscan⁹ naar een mogelijk tracé uitgevoerd. Als vervolg daarop wordt nu de optie van een kleiner startcluster onderzocht. Ook wordt gekeken naar een aansluiting op het landelijke waterstofleiding-netwerk, dat in de komende jaren wordt aangelegd door Gasunie.

Update aanjaagteam netcongestie en vooruitblik naar lokale uitvoeringsagenda

Eind december 2024 is het aanjaagteam netcongestie gestart. Deze raadsinformatiebrief geeft een beeld van de verschillende ontwikkelingen en projecten waar de afgelopen maanden aan is gewerkt. Er is over de aanpak nog meer te zeggen. Dit wordt door het aanjaagteam uitgewerkt in een 'Uitvoeringsagenda Netcongestie Helmond'. Deze zal een overzicht geven van onze lokale aanpak de komende jaren. Het opstellen van deze agenda is tijdelijk geparkeerd, omdat andere ontwikkelingen (die hiervoor beschreven zijn) de aandacht vroegen. Dit zal nu alsnog opgepakt worden. Nadat wij de agenda hebben vastgesteld, zal deze eind 2025 ter informatie aan de gemeenteraad worden gestuurd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Helmond,

mr. S.C.C.M. Potters
burgemeester

E.P.H. Koop, MSc
gemeentesecretaris

---

⁹ [Waterstofnetwerk Brainportregio in beeld](#)